

2018-11-15

Dnr BOU 2017-414

Barn- och ungdomsnämnden

Uppdrag gällande skolorganisation inför läsåret 2019/20

Förslag till beslut

1. Barn- och ungdomsnämnden återinför inte syskonförtur till förskoleklass.

Ärende

Barn- och ungdomsnämnden tog i maj 2018 beslut om nytt regelverk för placering av elever till förskoleklass och årskurs sju. I detta beslut framgår även att alla tidigare beslut om regelverk upphävdes, inklusive syskonförtur. Skolchefen gavs i uppdrag att återkomma med redovisning och eventuella förslag till beslut gällande syskonförtur.

Utifrån aktuellt rättsläge förordas barn- och ungdomsnämnden att inte återinföra syskonförtur till förskoleklass.

Beslutsunderlag:
Syskonförtur till förskoleklass.docx

Bakgrund

Barn- och ungdomsnämnden har i tidigare regelverk för placering av elever till förskoleplats beslutat om syskonförtur. Syskonförturen innebar att elever som hade syskon på skolan det läsår den sökande eleven skulle börja förskoleklass hade företräde till placering på skolan framför närhetsprincipen.

Närhetsprincipen som användes i det tidigare regelverket var absolut närhet, vilket innebar att man mätte avståndet mellan elevens folkbokföringsadress och skolan. I det tidigare regelverket hade alla elever en föreslagen skola/hänvisningsskola vilket innebar att de var garanterade plats på en skola i sitt närområde. Elever utanför en skolenhets hänvisningsområde fick placering på skolan utifrån syskonförtur och därefter avstånd.

Under de skolval som innebar att alla elever hade en (1) hänvisningsskola där de hade en garanterad plats, möjliggjorde syskonförturen att familjer boende utanför hänvisningsområdet kunde ha sina barn på samma skola då de gick före andra elever som bodde utanför hänvisningsområdet och som inte hade syskon på skolan. De senaste två skolvalen har vissa elever haft flera hänvisningsskolor och varit garanterade plats på någon av dessa. Detta har medfört att syskonförtur har spelat en stor roll för elever inom hänvisningsområdet då elever boende längre ifrån skolan har fått placering före elever som bor nära skolan.

Barn- och ungdomsnämnden tog i maj 2018 beslut om nytt regelverk för placering av elever till förskoleklass och årskurs sju. I detta beslut framgår även att alla tidigare beslut om regelverk upphävdes, inklusive syskonförtur.

I utredningsarbetet inför nämndbeslutet i maj i Linköping uppmärksammades att Uppsala kommun hade fått ett föreläggande från Skolinspektionen (dnr 41-2013:6849) gällande syskonförtur att vidta åtgärder så att skollagens bestämmelser om skolplacering följs och tog därefter bort syskonförtur som urvalsgrund. Skolinspektionen avslutade därefter ärendet.

Uppsala kommun återinförde senare syskonförtur till förskoleklass som endast gällde elever folkbokförda en viss radie från skolan. Detta överklagades och en dom i Förvaltningsrätten i Uppsala (mål nr 1732-17) fastslog att syskonförtur inte är ett godtagbart urvalskriterier enligt skollagen. Uppsala kommun hade inför nämndbeslutet i Linköping i maj överklagat domen som då låg för prövning i Kammarrätten. Barn- och ungdomsnämnden i Linköping ville invänta Kammarrättens beslut innan man tog ställning till frågan om syskonförtur och skolchefen gavs i uppdrag att återkomma med redovisning och eventuella förslag till beslut gällande syskonförtur.

I nämndens beslut maj 2018 infördes relativ närhet och inga hänvisningsskolor finns kvar. Det innebär att inga elever har förtur till plats på någon på förhand bestämd skola. Syskonförtur skulle innebära att elever boende längre ifrån skolan skulle kunna få placering framför elever boende närmre skolan.

Efter nämndens beslut så har Uppsala kommun fått frågan avgjord i Kammarrätt i Stockholm (mål nr 6008-17). Domen säger att syskonförtur inte är ett godtagbart urvalskriterium enligt Skollagen. Uppsala kommun har begärt prövning i Högsta Förvaltningsdomstolen. Beslut om i frågan om prövningstillstånd har ännu ej meddelats.

Skulle barn- och ungdomsnämnden i Linköping återinföra syskonförtur och detta beslut vinner laga kraft samtidigt som Uppsala kommun inte får prövningstillstånd och Kammarrättens dom vinner laga kraft, finns två beslut som motsäger varandra. Detta skulle kunna medföra att om vårdnadshavare, till elev i kommunen som inte fått placering på önskad skola till följd av att någon med syskonförtur har fått placering före dem, överklagar beslutet om skolplacering, så kommer kammarrättens dom vara prejudicerande. Domstolen kan då komma att upphäva elevens placeringsbeslut med motiveringen att syskonförtur inte är ett godtagbart urvalskriterium och ett nytt placeringsbeslut utan beaktande av syskonförtur kommer att krävas. Det i sin tur medför att kommunen måste ändra elevens skolplacering. Det innebär i sin tur att en skola som har blivit full måste ta emot ytterligare elever eftersom de elever som redan beviljats placering på den aktuella skolan inte kan flyttas eftersom de fått ett gynnande myndighetsbeslut som enligt förvaltningslagen inte får ändras. Att en skola blir överfull får flera konsekvenser för kommunen bland annat påverkar det kommunens möjligheter att bedriva undervisning och att följa arbetsmiljölagstiftning och brandsäkerhetsföreskrifter.

Efter samråd med skoljurist gör Utbildningskontoret bedömningen att relativ närhet ska gälla även för alla blivande förskoleklass elever och förordrar därför att syskonförtur inte återinförs.

Ekonomiska konsekvenser

I händelse av att kommunen behöver placera elever på en redan full skola kan det få ekonomiska konsekvenser till exempel i form av ökade personalkostnader och kostnader för paviljonger för att skapa extra undervisningssalar, vilket även kan kräva bygglov.

Kommunala mål

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Beslutet påverkar inte elever olika oavsett deras könsidentitet.

Samråd

Samråd har skett med Linköpings kommuns Juridikgrupp som tillstyrker förslaget.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Information har givits enligt MBL § 19 den 13 november 2018.

Utbildningskontoret

Utbildningskontoret

Anne Hallberg

Christel Horsak

Beslutet skickas till:
Alla förskolechefer för kommunala
förskolor
Alla rektorer kommunala grundskola
Alla områdeschefer och enhetschefer för
förskola och grundskola